

pridavala tradicijska kultura ta značenja više nemaju nikakve veze.

Olga Supek ZUPAN

NARODNA KNJIŽEVNOST SRBA, HRVATA, MUSLIMANA I CRNOGORACA, IZBOR KRITIKA, Sastavljači dr **ĐENANA BUTUROVIĆ** i dr **VLAJKO PALAVESTRA**, Svjetlost, Sarajevo 1974, 288 str.

Kad u određenim znanstvenim područjima nemamo fundamentalnih djela, prazninu ispunjavamo izborom radova o pojedinim problemima. I, uglavnom, iz takvih potreba nastala je i ova knjiga. Sastavljena je od trideset i jednog teksta dvadeset i trojice autora. Knjiga se sastoji od **Predgovora**, zatim izbora tekstova podijeljenih u dva dijela: **Narodna poezija** (24 teksta) i **Narodna proza** (7 tekstova). Na kraju su dane **Napomene**.

U **Predgovoru** sastavljači su objasnili koncepciju i svrhu knjige. Iz mnoštva raznoraznih radova o narodnoj književnosti hrvatskog ili srpskog jezičnog područja autori su izdvojili one radove ili dijelove studija i ogleda »koji doprinose sagledavanju usmenog dijela južnoslavenske literature kao jedne izuzetno zanimljive cjeline« i koji »mogu da pruže zaokruženu sliku rodova i vrsta, tipova i oblika, te umjetničkih dostignuća usmene narodne književnosti«. Osim toga sastavljači su nastojali da takvim izborom tekstova »predstave dostignuti stepen naučnoistraživačkog rada«, to više što su, kako navode, donijeli »upravo one radove čije je glavne zaključke prihvatila većina istraživača, i to prvenstveno u njihovoj teoretskoj osnovi«. Dakle, svrha je takvog izbora tekstova (studija, ogleda i članaka) upoznavanje čitalaca »s dostignućima nauke o našem usmenom narodnom stvaralaštvu, koje predstavlja jednu od naših najvećih kulturnih vrijednosti i koje je steklo priznanje i u svjetskim književnim krugovima«.

Evo tematskog pregleda tekstova o **narodnoj poeziji**: Jugoslavenska narod-

na lirika, **O prvom i drugom Vukovoj Pjesmarici**, **Starac Milija i Pjevanija Sime Milutinovića-Sarajlije** (V. Nedić), **Balada o Marku Kraljeviću i bratu mu Andrijašu** (M. Bošković-Stulli), **Epski Kraljević Marko i Hajdučke borbe oko Dubrovnika i naša narodna pjesma** (S. Nazečić), **Kosovski junaci i događaji u narodnoj epici** — napisao **T. Maretić** (V. Jagić), **Narodne pesme u zapisima XV do XVIII veka** (M. Pantić), **Prilozi istraživanju južnoslavenske epike i Studije o krajinskoj epici** (A. Schmaus), **Uticaj turskih osvajača na balkansku epsku tradiciju** (A. B. Lord), **Najstarija svjedočanstva o narodnim pjesmama bosanskohercegovačkih Muslimana** (Đ. Buturović), **Narodna epska pjesma u Crnoj Gori i Klasifikacija jugoslovenske usmene književnosti** (V. Latković), **Hasanaginica** (H. Krnjević), **Višnjic u Sremu** (S. Matić), **Epska narodna poezija u Jugoslaviji početkom XX vijeka** (M. Murko), **Srpsko-hrvatska narodna epika** (V. Đurić), **Stilistička analiza jedne srpsko-hrvatske narodne lirске pesme** (J. Vuković), **Sevdalinka na rubu dvaju društvenih sistema** (H. Hamza), **O lirsko psihološkoj strukturi sevdalinke** (M. Rizvić), **Stilsko-izražajne karakteristike narodnih pjesama iz razdoblja narodne revolucije** (T. Čubelić) i **Prilog pitanju klasifikacije i terminologije narodnih pesama** (R. Medenica).

Tematika tekstova iz **narodne proze** je ova: **Narodne pripovijetke** (M. Bošković-Stulli), **Klasifikacija narodnih pripovjedaka** (T. Čubelić), **Bogati Gavran** (N. Milošević-Đorđević), **Lokalna predanja — zanemarena vrsta usmene književnosti** (M. S. Filipović), **Narodna predanja o starom stanovništvu u dinarskim krajevima** (V. Palavestra), **O narodnim govornim tvorevinama** (M. V. Knežević) i **Zagonetka — igrarija duha** (M. S. Lalević).

Kako vidimo, širok, ali ne i iscrpan tematski krug. Mogli bismo primijetiti da je ispušten ovaj ili onaj tekst, da je izostavljen neki znanstveni poslenik, ali u koncepciji jedne takve knjige to je uvijek moguće i uvijek diskutabilno. Ipak možemo biti zadovoljni što se na jednom mjestu — u jednoj knjizi — našlo toliko toga raznolikog i zanimljivog.

U **Napomenama** dani su podaci o svim donesenim tekstovima.

A. NAZOR